

Информация за изпълнение на първи етап на проект

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на научни изследвания - 2017 г.
Основна научна област:
Обществени науки
№ на договор:
ДН15/10 от 11.12.2017 г.
Начална и крайна дата на проекта:
11.12.2017 г. ; 11.12.2020 г.
Заглавие на проекта:
ИНОВАТИВНАТА НЕКОНВЕНЦИОНАЛНА ПАРИЧНА ПОЛИТИКА НА ВОДЕЩИТЕ ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ И НЕЙНИТЕ ЕФЕКТИ ЗА РАЗВИТИТЕ И РАЗВИВАЩИТЕ СЕ ДЪРЖАВИ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ БЪЛГАРИЯ
Базова организация:
Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София
Партньорски организации:
-
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Доц. д-р Силвия Трифонова Трифонова
Общ размер на отпуснатото финансиране за първи етап:
57554,34 лв.
Интернет страница на проекта (ако има такава):
Научни публикации по проекта:
1. Trifonova, Silvia (2019), "THE NEW MONETARY POLICY TOOLKIT OF THE BANK OF ENGLAND IN RESPONSE TO THE ENGLAND IN RESPONSE TO THE GLOBAL FINANCIAL CRISIS AND THE EURO AREA DEBT CRISIS", 8 th International Scientific Symposium "The Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth", May, 30 th - May 31 st , 2019, Osijek, Croatia. The Proceedings of the 8 th International Scientific Symposium "The Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth", Osijek, 2019 are indexed in the Web of Science database, namely Conference Proceedings Citation Index - Social Science & Humanities (part of the Web of Science Core Collection), ISSN: 1848-9559, pp. 520-533.
2.1. Приета за печат: Atanassov, Atanas, Trifonova, Silvia, (2019), "Assessment of the Net Effect of the Active Labour Market Policy in Bulgaria", 13 th International Conference "Challenges of Europe: Growth, Competitiveness, Innovation and Well-being", Faculty of Economics, Business and Tourism at the University of Split, Croatia, с цел публикуване в списанието "Management Journal of Contemporary Management Issues",

University of Split, Faculty of Economics, ISSN (Print): 1331-0194; ISSN (Online): 1846-3363.

2.2. Trifonova, Silvia, Stoyanova, Tsvetana (2019), "Knowledge Management for the Innovative Unconventional Monetary Policy", 17th INTERNATIONAL CONFERENCE "e-Society 2019", PROCEEDINGS OF THE 17th INTERNATIONAL CONFERENCE "e-Society 2019", UTRECHT, THE NETHERLANDS, 11 - 13 APRIL, 2019, Organised by International Association for Development of the Information Society (IADIS) and University of Applied Sciences Utrecht, 2019, ISBN: 978-989-8533-85-2, pp. 175-186.

3. Trifonova, Silvia, (2019), "Effects from the ECB's Unconventional Monetary Policy Measures on the Long-term Government Bond Yields in Bulgaria, Croatia and Romania", 7th International Scientific Symposium "Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth" 2018, Osijek, 24th - 26th May 2018, Conference Proceedings, 2018, ISSN: 1848-9559, pp. 1131-1144. Indexing: Conference Proceedings are indexed into the most popular and scientifically strong databases: Thomson Reuters, Web of Science, EBSCOhost, EconPapers.

4.1. Trifonova, Silvia, (2018), "Could Banks Survive A Period Of Interest Rates Below Zero", 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Science & Arts SGEM 2018, Conference Proceedings, Vol. 5, Modern Science, Issue 1.3., Finance, Economics & Tourism, 26 August - 01 September 2018, Albena Co., Bulgaria, SGEM WORLD SCIENCE, 2018, ISBN: 978-619-7408-63-8, ISSN: 2367-5659, DOI: 0.5593/sgemsocial2018/1.3, pp. 945-956. Indexing: SGEM Conference Proceedings are indexed into the most popular and scientifically strong databases: ELSEVIER Products - Mendeley; CrossRef Database (DOI for each paper); CrossRef Cited By Linking; ProQuest; EBSCO; CiteULike; British library; Google Scholar; SGEM@Lib Online catalog, Web of Science - Clarivate Analytics.

4.2. Trifonova, Silvia, Pramatarov, Anton (2018), "Health Systems Financing In The EU Member States", 5th International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Science & Arts SGEM 2018, Conference Proceedings, Vol. 5, Modern Science, Issue 1.3., Finance, Economics & Tourism, 26 August - 01 September 2018, Albena Co., Bulgaria, SGEM WORLD SCIENCE, 2018, DOI: 10.5593/sgemsocial2018/1.3, pp. 965-976, ISBN: 978-619-7408-63-8, ISSN: 2367-5659. Indexing: SGEM Conference Proceedings are indexed into the most popular and scientifically strong databases: ELSEVIER Products - Mendeley; CrossRef Database (DOI for each paper); CrossRef Cited By Linking; ProQuest; EBSCO; CiteULike; British library; Google Scholar; SGEM@Lib Online catalog, Web of Science - Clarivate Analytics.

5. Trifonova, Silvia, Trifonova, Venelina, (2018) „Comparative Study of the Leading Central Banks' Unconventional Monetary Policy Measures", Global Business & Economics Anthology, Vol. I, March 2018, A semi-annual publication of the Business & Economics Society International (B&ESI), March 2018, Worcester, MA, USA, ISSN: 1553-1392, pp. 118-153.

6. Публикувана колективна монография: Трифонова, Силвия, Атанасов,

<p>Атанас, Колев, Свилен (2018), ЕФЕКТИ ОТ ИНОВАТИВНАТА НЕКОНВЕНЦИОНАЛНА ПАРИЧНА ПОЛИТИКА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ, Колективна монография, Евдемония продъкшън ЕООД, ISBN: 978-619-7209-29-7, София, 2018 г., общо 354 стр. /на електронен носител - CD/.</p>
<p>7.1. Колев, Силен (2019), „Неконвенционална и традиционна парична политика - сравнителен анализ“, Сборник с доклади от VIII международна научна конференция „ЕС - изместеният център и новата периферия“, организирана от катедра „Финанси“ на УНСС в периода 19 - 21 май 2018 г. в УОБ на УНСС в Равда „Издателски комплекс - УНСС“, София, 2019 г., ISBN: 978-619-232-143-7, стр. 192-198.</p>
<p>7.2. Трифонова, Силвия, Василева, Валя (2018), „Състояние на лошите и реструктурираните потребителски кредити в България“, Сборник с доклади от VIII международна научна конференция „ЕС - изместеният център и новата периферия“, организирана от катедра „Финанси“ на УНСС в периода 19 - 21 май 2018 г. в УОБ на УНСС в Равда „Издателски комплекс - УНСС“, София, 2019 г., ISBN: 978-619-232-143-7, стр. 46-52.</p>
<p>7.3. Колев, Свилен (2018), „Преглед на литературата в областта на неконвенционалната парична политика“, Сборник с доклади от Трета годишна международна конференция по монетарни и икономически проблеми с акцент „Парични режими. 20 години паричен съвет в България“, организирана от Център за парични и икономически изследвания и катедра „Финанси“ към УНСС, съвместно със Съюза на икономистите в България, УНСС, "Monetary Regimes. 20 Years of Currency Board in Bulgaria, Monetary and Economic Research Center", 2018, ISBN: 978-619-90797-3-7, стр. 135-161, достъпен на: /mrcenter.info/Doc/Books/Book%202017.pdf</p>
<p>7.4. Христозов, Янко (2019), „Води ли въвеждането на еврото до висока инфлация? Мит или факт?“, сп. Народно стопански архив, кн. 1, изд. „Д.А.Ценов“, Свищов, 2019 г., ISSN: 0323-9004-книжно издание, ISSN: 2367-9301-електронно издание, стр. 3-21.</p>
<p>7.5 Hristozov, Yanko (2018), "How to manage the liquidity and fight the firm debt", International Business and Accounting Research Journal, 2018, vol. 1, http://ibarj.com, стр. 23-33, E-ISSN 2549-0303   P-ISSN 2550-0368.</p>
<p>7.6. Kuzmanova, Mariana, Alexandrova, Matilda, <u>Atanassov, Atanas</u> (2018), "Innovative Approach to Academic Training in Business Administration in the University of National and World Economy", International Conference "The Future of Education", Florence, Italy, 28 - 29 June 2018, ISBN: 978-88-3359-020-2, pp. 268-272.</p>

Описание на очакваните резултати по проекта (до 1 стр. в рамките на полето по-долу):

1. Обогаляване на научната теория със систематизиране на основните характеристики, инструменти, програми и рискове на съвременната иновативна неконвенционална парична политика, провеждана от водещите централни банки по света. Проектът води до създаване на нови научни знания. Научната проблематика на неконвенционалната парична политика е актуална, иновативна и напълно съответства на международните и европейските приоритети в областта на научните изследвания. Проектът предлага цялостна концепция за теоретико-методологичен и емпиричен анализ и оценка на основните аспекти при провеждането на неконвенционалната парична политика, но и задълбочаване на съществуващите до момента знания в международен аспект. Поставянето на акцент върху България е най-важният принос на проекта в областта на иновативната неконвенционална парична политика.

2. Научният проект предлага нови възможности, които биха могли да послужат за повишаване конкурентоспособността и ефективността на икономиката, и съдейства за ускоряване на международното и интердисциплинарното сътрудничество, успоредно с повишаване обществената значимост на научните изследвания в национален и международен аспект. В условията на паричен съвет у нас и зададения от правителството тон за присъединяване към еврозоната научният проект би подпомогнал преходния период от кандидатстването на България до приемането ѝ в единната зона на еврото. Проектът би могъл да очертае насоки за направление на икономиката в първите години от потенциалното членство в еврозоната.

3. Разработване на оригинална авторова методика, включваща интегриран и комплексен емпиричен и макроиконометричен подход, базиран на богата база от статистически данни във връзка с влиянието на иновативната неконвенционална паричната политика върху лихвените проценти. Научният проект предлага ясен и систематичен подход за проследяване ефективността на неконвенционалната парична политика при разрешаване на икономически кризи и за създаване на условия за по-конкурентоспособна българска икономика, с по-висока заетост, основаваща се на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

4. Повишаване конкурентоспособността на научните изследвания от страна на членовете на проекта. Реализацията на проекта съдейства както за формиране на нови знания, така също и за обогатяване на съществуващите знания и умения на колектива.

5. Развитие на сътрудничества и научни мрежи и разширяване участието на българската научна и иновационна общност в европейското изследователско пространство.

6. Академично израстване в УНСС. Натрупаните знания, опит и квалификация в хода на реализацията на проекта допринасят за

академично израстване на членовете на проекта в йерархията в УНСС.

7. Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло.

8. Организиране на научен семинар за разпространение на резултатите от изпълнението на първия етап на проекта.

Членове на научния колектив

Организации/участници¹

Бележк
а²

Базова организация:	
Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София	
Ръководител на научния колектив	
Доц. д-р Силвия Трифонова Трифонова	
Участници:	
1. Проф. д.ик.н. Николай Ненов Неновски 2. Доц. д-р Цветана Александрова Стоянова 3. Гл.ас. д-р Атанас Георгиев Атанасов 4. Гл.ас. д-р Драгомир Желчев Стефанов 5. Гл.ас. д-р Милена Миодраг Ковачевич 6. Гл.ас. д-р Янко Чавдаров Христовозов 7. Докторант Свилен Христов Колев 8. Докторант Даниел Славеев Парушев	МУ МУ ДО ДО
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	
Партньорска организация:	
Участници:	

1 Отбележете академичната длъжност, научната степен, име и фамилия на всеки участник като включите и участниците, които са работили по проекта не през целия период за изпълнение на проекта

2 Отбележете дали участникът в колектива е млад учен (МУ), постдокторант (ПД), докторанти (ДО) или студенти (СТ), или учен от чужбина (УЧ).

Постигнати резултати от изпълнението на проекта и кратък анализ на тяхната приложимост (до 1 стр. в рамките на полето по-долу)

Идентифицирани и обосновани общонаучни и конкретно приложими методи и техники, чрез които се провежда изследване на иновативната неконвенционална парична политика на водещите централни банки по света и нейните ефекти за развитите и развиващите се държави, с акцент върху България.

Проучена в детайлен план специализирана българска и чуждестранна финансово-икономическа литература по проблематиката на неконвенционалната парична политика на водещите централни банки и нейните ефекти за развитите и развиващите се държави, и главно за България.

Направен задълбочен анализ на целите, задачите, стратегията и обхвата на съвременната иновативна неконвенционална парична политика на водещите централните банки по света – Европейската централна банка (ЕЦБ), Федералната резервна система на САЩ (Фед), Английската централна банка (АЦБ) и Японската централна банка (ЯЦБ).

Формулирани и аргументирани ключови специфични особености на съвременната иновативна неконвенционална парична политика на централната банка в сравнение със стратегията и инструментите на традиционната (стандартната) парична политика.

Осъществен детайлен и комплексен анализ на целия набор от иновативни инструменти, мерки и програми на неконвенционална парична политика на водещите централните банки по света – ЕЦБ, Фед, АЦБ и ЯЦБ.

Закупена специализирана българска и чуждестранна финансово-икономическа литература по проблемите на иновативната неконвенционална парична политика на водещите централни банки по света.

Акумулирана богата емпирична информация и постигната вариативност на входящите емпирични данни, които са приведени в подходящ за статистико-иконометрично моделиране вид. Изграден масив от бази данни за динамиката на основни финансови и макроикономически индикатори в България, в страните-членки на еврозоната, в страните-членки на ЕС, намиращи се извън еврозоната, САЩ, Великобритания, Япония, големи развиващи се икономики, като Китай, Русия, Бразилия, Индия, Южна Африка и Турция.

Конструиран и разработен комплексен макроиконометричен модел за установяване и оценка на ефектите от неконвенционалната парична политика на ЕЦБ чрез лихвения трансмисионен канал върху икономиката на България.

Осъществен емпиричен анализ на връзката между промените в основните лихвени проценти на ЕЦБ и лихвените проценти по дългосрочните съкровищни облигации, емитирани от правителството на България чрез метода на най-малките квадрати на базата на месечни данни (към края на съответния месец).

Прецизирана роля на основния лихвен процент в България и направен сравнителен анализ на периода на самостоятелна парична политика на

БНБ, в основата на която е основният лихвен процент, с периода след въвеждането на паричния съвет при силно ограничаване на инструментите на паричната политика на БНБ.

Формулирани и анализирани ключови рискове, които може да породят иновативната неконвенционална парична политика, с извеждане на основни финансово-икономически мерки и реформи за преодоляването на тези рискове. Проучени възможности за изход от неконвенционалната парична политика, с изследване на съвременната практика на някои централни банки като Федералния резерв на САЩ по нормализиране на курса на паричната политика.